

TER ONDERTEKENING

Aan: MPVO, via MOCW

**Wetgeving en Juridische
Zaken**

Van

[Redacted]

Datum

07 februari 2022

Referentie

WJZ/ [Redacted]

Bijlagen

brieven aan TK en EK

notadossier

Intern OCW afgestemd

PO, VO

nota

informereren TK en EK over bekrachtiging initiatiefvoorstel
afschaffing lerarenregister

Aanleiding

De MR heeft op 4 februari jl. besloten u te machtigen het initiatiefvoorstel van wet van de leden Bisschop en Kwint tot wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra, de Wet op het voortgezet onderwijs en de Wet educatie en beroepsonderwijs in verband met de afschaffing van het lerarenregister en het registervoorportaal te doen bekrachtigen. Over de besluitvorming in de MR dient aan de Staten-Generaal mededeling te worden gedaan binnen 3 maanden nadat de Eerste Kamer het initiatiefvoorstel heeft aanvaard, in dit geval dus vóór 16 februari.

Geadviseerd besluit

Bijgaand treft u ter ondertekening aan de brieven aan de Tweede en Eerste Kamer waarin u mededeling doet van het besluit van de MR betreffende de bekrachtiging van het initiatiefwetsvoorstel.

Toelichting

In de brieven wordt tevens gerefereerd aan de gevolgen van de initiatiefwet voor het lerarenportfolio. De conclusie is dat in lijn met het initiatiefwetsvoorstel ook het vrijwillig lerarenportfolio als faciliteit van de overheid niet opportuun is. De hoge kosten van het vrijwillig portfolio en het zeer beperkt aantal actieve gebruikers maken dat het niet wenselijk is om het vrijwillig portfolio in stand te houden. U heeft hierover 25 januari een separate nota (VO 3123321) van de beleidsdirecties ontvangen.

TER BESLUITVORMING

Aan: MOCW, MPVO

Voortgezet Onderwijs

Van
[REDACTED]

Datum

25 januari 2022

Referentie
[REDACTED]

Bijlagen

EK/35145 Nota van aanleiding,
4 november 2021

Intern OCW afgestemd

WJZ

nota

Toekomst vrijwillig lerarenportfolio

Aanleiding

Op 16 november 2021 heeft de Eerste Kamer ingestemd met het initiatiefwetsvoorstel van Bisschop en Kwint over het schrappen van de regelgeving over het Lerarenregister uit de Wet Beroep Leraar (WBL). Besluitvorming over de bekrachtiging van dit initiatiefwetsvoorstel vindt plaats in de ministerraad (MR) van 4 februari a.s. U bent hierover per nota WJZ/30893292(10052) van 13 januari 2022 geïnformeerd. Met de bekrachtiging komen de registerbepalingen te vervallen waarop het vrijwillige lerarenportfolio gebaseerd is. Indien geen actie wordt ondernomen, zal hiermee ook het vrijwillige lerarenportfolio worden beëindigd. In deze nota informeren wij u over mogelijke vervolgstappen.

Besispunten

Wenst u, in lijn met de bekrachtiging van het initiatiefwetsvoorstel, het lerarenportfolio te beëindigen of wenst u eerst nader onderzoek te doen naar de mogelijkheden en het draagvlak voor het voortbestaan van het lerarenportfolio? Voor de uitwerking van de verschillende mogelijkheden verwijs ik u naar de scenario's in de bijlage.

Omdat de WBL betrekking heeft op po, vo en mbo, wordt deze nota ter informatie aan MOCW gezonden.

Geadviseerd besluit

Ons advies is om, in lijn met het initiatiefwetsvoorstel, ook het vrijwillig lerarenportfolio als faciliteit van de overheid stop te zetten. De belangrijkste argumenten zijn dat dit een logisch gevolg is van het afschaffen van het lerarenregister, de kosten van het lerarenportfolio hoog zijn en het aantal gebruikers beperkt. Daarnaast is er weinig draagvlak bij het veld voor het continueren van het vrijwillige portfolio.

Een kanttekening bij het besluit is dat wij de reactie vanuit de Kamer lastig kunnen inschatten. Er zijn vooraf aan het debat door de Eerste Kamer een aantal vragen over het voortzetten van het vrijwillig portfolio gesteld. Ook de initiatiefnemers hebben hiernaar gevraagd. De Kamer zou vragen kunnen stellen, maar de verwachting is geen motie of andere vorm van verzet. Uw ambtsvoorganger heeft in ieder geval geen toezegging gedaan opties voor voortbestaan van een vrijwillig lerarenportfolio te onderzoeken.

Kernpunten

Juridische overwegingen

Bij het lerarenportfolio is sprake van registratie van persoonlijke gegevens en benoemingsgegevens van leraren. De wettelijke verplichting in de WBL vormt hiervoor de juridische grondslag. De benoemingsgegevens worden door de schoolbesturen aangeleverd. Deze bevatten onder meer het burgerservicenummer (BSN) en de benoemingsgrondslag van de leraar. De persoonlijke gegevens worden opgehaald uit de Basisregistratie Personen (BRP). Omdat dit gaat om een wettelijke verplichting is dit conform de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Doordat de bepalingen over het lerarenregister uit de WBL worden geschrapt, vervalt de genoemde juridische grondslag voor het lerarenportfolio in zijn huidige vorm.

Financiële overwegingen

Kosten vrijwillig lerarenportfolio: Tot nu toe is ca €16 miljoen ingezet in het voortraject en in de ontwikkeling van het lerarenportfolio. De huidige jaarlijkse beheerkosten bedragen ca €3,5 miljoen. Voor 215.000 leraren zijn benoemingsgegevens aangeleverd, maar slechts een klein deel ong. 15.000 heeft zich geregistreerd en maakt dus gebruik van het lerarenportfolio.

Krachtenveld

Ter voorbereiding van de debatten is een uitvraag gedaan bij een aantal beroepsgroeporganisaties over het vrijwillig lerarenportfolio. Het Platform Vakinhoudelijke Verenigingen Voortgezet Onderwijs (VVVO) vindt dat er na het aannemen van het initiatiefwetsvoorstel het beter is met een schone lei te beginnen als de beroepsgroep er klaar voor is en is daarmee nu voor afschaffing. Ook Beroeps Vereniging MBO vindt het niet nodig om het vrijwillig portfolio in stand te houden. Kosten staan niet in verhouding met de opbrengsten. Het Lerarencollectief wenst ook met een schone lei te beginnen. Het in stand houden van een vrijwillig portfolio past daar niet bij, in welke vorm dan ook.

Bijlage

Scenario 1A (stoppen)

Met de bekrachtiging van de initiatiefwet komen de registerbepalingen te vervallen waarop het vrijwillige lerarenportfolio gebaseerd is. Indien geen actie wordt ondernomen, zal hiermee ook het vrijwillige lerarenportfolio worden beëindigd. In dit scenario wordt de volledige uitvoering van het register en het portfolio stopgezet en de bijbehorende infrastructuur en applicaties bij DUO en CIBG ontmanteld. In overleg met DUO en CIBG wordt een communicatieplan gemaakt ten behoeve van de gebruikers. De financiële middelen die beschikbaar zijn voor het lerarenportfolio kunnen opnieuw worden geherprioriteerd, bijvoorbeeld extra financiering aan de inspectie zodat zij extra capaciteit kunnen inzetten voor toezicht op en handhaving van het SHRM-beleid.

Scenario 1B (onderzoek uitzetten)

In dit scenario wordt een onderzoek naar de verschillende scenario's voor het voortbestaan van het vrijwillig lerarenportfolio. Het onderzoek zou een uitgebreidere kosten en baten analyse kunnen maken, de impact op de ICT systemen en infrastructuur onderzoeken, en een groter draagvlak onderzoek kunnen doen. Het onderzoek zal op korte termijn moeten plaatsvinden omdat de wettelijke basis van de gegevens per 1 augustus vervalft. Een reële uitkomst van het onderzoek zou kunnen zijn dat er niet genoeg draagvlak is om het vrijwillig lerarenportfolio te continueren. Daarnaast is er op dit moment geen zicht op een marktpartij die interesse heeft om de applicatie over te nemen.

Scenario 2A (continueren)

Voor dit scenario zouden we de onderzoekers kunnen vragen hoe we de hele basis-logistiek kunnen vereenvoudigen, bijvoorbeeld door het afschaffen van de DIGID inlog. Het beheer en de ontwikkeling t.a.v. het portfolio zouden dan bij het CIBG kunnen blijven. Voor dit scenario moet een andere grondslag gevonden worden voor toestemming van de leraar. In dit scenario zullen de investeringen in het verleden niet voor niets zijn geweest. Echter zal op de lange termijn een investering moeten worden gedaan om het systeem door te ontwikkelen, en er blijven kosten voor onderhoud. Onderzoek moet uitwijzen wat deze kosten zijn en wat nodig is om het systeem door te ontwikkelen.

Scenario 2b (overdragen aan een marktpartij)

Voor dit scenario zouden we de onderzoekers kunnen vragen naar de mogelijkheden om het lerarenportfolio over te dragen aan een marktpartij. Deze overdracht van persoonsgegevens is gelet op de AVG enkel mogelijk als de betrokken leraren daar toestemming voor geven. In deze optie zitten een aantal financiële onzekerheden. Het vinden van een private partij kan even duren, waardoor de huidige kosten doorlopen. Ook is het mogelijk dat een private partij niet gevonden wordt. Een inschatting van de kosten is dan ook niet te maken. Wel kunt u ervanuit gaan dat de huidige kosten doorlopen en dat er transitiekosten gemaakt zullen moeten worden.

TER ONDERTEKENING

Aan: MPVO, via MOCW

**Wetgeving en Juridische
Zaken**

Van

[Redacted]

Datum

13 januari 2022

Referentie

WJZ/[Redacted]

Bijlagen

MR-aanbiedingsformulier
Brief KvdK
concept-voordracht
EK-kamerstuk initiatiefvoorstel

Kopie voor

Reeds afgestemd met

PO, VO

Aantal pagina's

3

nota

bekrachtiging initiatiefvoorstel afschaffing lerarenregister

Aanleiding

Het Voorstel van wet van de leden Bisschop en Kwint tot wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra, de Wet op het voortgezet onderwijs en de Wet educatie en beroepsonderwijs in verband met de afschaffing van het lerarenregister en het registervoorportaal is op 16 november jl. door de Eerste Kamer aanvaard. Als een initiatiefwetsvoorstel is aangenomen door de Eerste Kamer, is het nog niet direct wet. De wet moet immers door koning en minister worden ondertekend. Daarmee wordt het initiatiefwetsvoorstel bekrachtigd door de regering. Besluitvorming over bekrachtiging van een initiatiefwetsvoorstel moet plaatsvinden in de ministerraad (MR).

Samenvatting van de brief

Bijgaand treft u aan de stukken ter aanbieding aan de MR: aanbiedingsformulier, scan van brief van het Kabinet van de Koning, kamerstuk van het wetsvoorstel, concept-voordracht aan de Koning die u pas na machtiging van de MR kunt tekenen. Voorgestelde conclusie van de MR luidt: de MR machtigt de betrokken bewindspersoon de Koning te verzoeken het initiatiefvoorstel van wet te bekrachtigen.

Besluiten door ondertekening

- Gaat u akkoord met agendering van de bekrachtiging van het initiatiefwetsvoorstel afschaffing lerarenregister in de MR op 28 januari?
- Indien u akkoord bent, verzoek ik u het MR-formulier te tekenen.

Toelichting

Strekking en achtergrond initiatiefwetsvoorstel

Het initiatiefwetsvoorstel beoogt de bepalingen omtrent het lerarenregister en registervoorportaal uit de onderwijswetgeving te schrappen. In 2017 zijn deze bepalingen in de onderwijswetten voor po, vo en mbo opgenomen om de

13 JANUARI 2022

Datum
13 januari 2022

bekwaamheid van leraren bij te houden en zichtbaar te maken in een register; dit zou de professionalisering van leraren moeten bevorderen. Het merendeel van deze wetsbepalingen is echter niet in werking getreden.

De invoering van het lerarenregister is door het vorige kabinet in 2019 "on hold" gezet i.v.m. het ontbreken van een beroepsorganisatie van leraren die met voorstellen voor herregistratiecriteria zou moeten komen. Voor invoering van het lerarenregister blijkt in het onderwijsveld weinig draagvlak te zijn.

De Tweede Kamerleden Kwint (SP) en Bisschop (SGP) hebben begin 2019 een initiatiefwetsvoorstel ingediend om genoemde bepalingen uit de wet te schrappen. Gedachte hierachter was dat het lerarenregister zoals in de wet opgenomen een top-down-instrument is, bureaucratisch en knellend, beroepsgroepsvorming in de weg zit en afleidt van de essentie van bekwaamheidsonderhoud.

Het overgrote deel van de fracties in de Eerste Kamer heeft vóór dit initiatiefwetsvoorstel gestemd. Alleen de fracties van de VVD en CU stemden tegen; in de Tweede Kamer stemden VVD, CDA en CU tegen.

Bekrachtigingsprocedure en inwerkingtreding initiatiefwet

De MR dient thans een besluit te nemen over bekrachtiging van het initiatiefwetsvoorstel. Bekrachtiging van door het parlement aanvaarde initiatiefvoorstellen is gebruikelijk; slechts in zeer uitzonderlijke gevallen zal niet tot bekrachtiging worden besloten. Er zijn in het verleden drie gevallen geweest dat een initiatiefwetsvoorstel niet werd bekrachtigd: in 1917 (over onderwijssalarissen), in 1928 (over het leerlingental) en in 1994 (over lastenverlichting voor het mkb) (bron:Parlement.com).

In casu is geen sprake van een uitzonderlijk geval. Over de besluitvorming in de MR dient aan de Staten-Generaal mededeling te worden gedaan binnen 3 maanden nadat de Eerste Kamer het initiatiefvoorstel heeft aanvaard, in dit geval dus vóór 16 februari.

De datum van inwerkingtreding van de initiatiefwet hangt af de datum van publicatie in het Staatsblad. Na de bekrachtiging zal publicatie naar verwachting plaatsvinden in het eerste kwartaal van dit jaar. De inwerkingtreding is dan op 1/8/2022.

Gevolgen voor lerarenportfolio

Het schrappen van de wettelijke bepalingen over het lerarenregister heeft gevolgen voor het bestaande lerarenportfolio. Op dit moment kunnen leraren in po, vo en mbo vrijwillig hun lerarenportfolio (overzicht van opleidingsactiviteiten) via een website bijhouden. Dit wordt door de overheid gefaciliteerd met gebruikmaking van de gegevens die schoolbesturen over hun leraren aan DUO hebben verstrekt. Het CIBG beheert voor OCW het vrijwillig lerarenportfolio; CIBG is een uitvoeringsorganisatie van VWS die ook het BIG-register beheert voor de

13 JANUARI 2022

Datum
13 januari 2022

beroepen in de gezondheidszorg. Een klein deel (ong. 15.000) van de ruim 200.000 leraren maakt gebruik van het vrijwillig lerarenportfolio.

Bij inwerkingtreding van de initiatiefwet vervallen de bepalingen in de onderwijswetten die betrekking hebben op het lerarenregister en de daarvoor benodigde gegevenslevering. Daardoor komt ook de wettelijke basis voor de gegevensverwerking voor het vrijwillig lerarenportfolio door de overheid te vervallen. Het kan dan niet langer door de overheid in zijn huidige vorm in stand worden gehouden.

Door de initiatiefnemers Kwint en Bisschop is bij uw ambtsvoorganger aangedrongen te onderzoeken of er een private partij in het onderwijsveld is aan wie het lerarenportfolio kan worden overgedragen. Deze kan het lerarenportfolio dan voortzetten en zo blijft voor leraren de mogelijkheid bestaan zelf hun lerarenportfolio bij te houden. Het gaat hierbij om overdracht van persoonsgegevens en dit dient conform de eisen van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) te gebeuren, dus hiervoor is toestemming van de betrokken leraren nodig.

Wat er gaat gebeuren met het vrijwillig lerarenportfolio moet vóór de inwerkingtreding op 1/8/2022 duidelijk zijn. Hierover wordt separaat een nota voorbereid door de beleidsdirecties die u naar verwachting binnenkort zult ontvangen.